

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De locis ac mirabilibus mundi, mit Register

[Nürnberg], 1486

Ca XII

[urn:nbn:de:bsz:31-129620](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-129620)

uincie autē sunt quas danubius a barbarico ad me diterraneū mare seclufit. Prima est myſia a myſſium puentu vocata: vnde & eā veteres cereris borreuz vocabāt: Poſt myſiam autē pannonia ē. Inde noric⁹ ager frigidus: & p̄tibus fructuoſus: poſt quē rethi cus ſerax frugibus: qui excipit galliam belgicam. Thracie trax iaphet filius venies nomen dediffe p̄ bibet: alii a ſcutia incolarum traciā appellatā dixe runt: cuius regionem olim diuerſarum gētium po puli maſſagete: ſarmatbe ſcythe: & alie plurime na tiones incoluerunt: ampla eſt em: ideoq; plurimas cōtinuit gētes. Ebrum fluuium traciā fundit: qui etiā gentes barbarorum plurimas tangit.

De Grecia & eius puinciis CA. X

Grecia a greco rege dicta est q̄ cuncta; illā regionem incoluit. Sunt autē puincie gre tic septem: quarum prima est ab occidēte dalmacia: deinde epyrus. Inde ellades: Inde theſſa lia: Inde macedonia: Inde achaia. Et due ī mari cre ta & ciclades. Illiricus autē generaliter omnis grecie est. Dalmacia a delmimalxime eiusde; puincie ci uitate traxiſſe nomen exiſtimatur. Epyrus a Pyro achillis filio dicitur: cuius ps caonia que ante mollo ſa dicta ē a molloſo filio pyrry: quē de andromacha habuit: ſed poſtq̄ occiſus eſt pyrrus oreſtis inſidiis andromacham belenus ſuſcepit: tenuitq; regnum p̄ uigni q̄ ſucceſſerat patri: a quo Molloſa dicta eſt ps epyri: quā belenus poſtea a fratre Caone quē in ve natu p̄ ignorantia dicitur occidiſſe: caonia nomiauit quaſi ad ſolaciū; fratris extincti. Ellades dicta eſt a rege ellana deucalionis & pyrry filio: a quo & pri⁹ greci Ellenēs nuncupati ſunt. Ipa eſt attica terra at te prius dicta: nam Granus quidā grecie indigena fuit: ex cuius filia attis nomine: attica terra vocata eſt. Hec inter macedonia & achayā media iacet: ar chadie a ſeptētrionali pte coniuncta: ipa eſt & vera greca vbi fuit athene ciuitas mater liberaliū littera rum & philoſophorū nutrix: que nihil habuit gre cia clarius atq; nobilius. In ea eſt & marotonius cā pus opinione quondam prelii cruentiſſimus. Ella des autē due ſunt puincie boecia & peloponeſus. Bo etia autē dicta eſt hac ex cauſa dum cathinus ageno ris filius europā ſororē a ioue raptā ex precepto ge nitoris quereret nec repiret: patris irā formidās cō firmato animo elegit exiliū: Nā bouis forte ſequi tus veſtigia amplexus eſt ſedem vbi illa recubaue rat: ſicq; locū de nomine bouis boetiā nominauit: vbi & thebas urbem cōſtruxit: in qua olim ciuilia bella detonauerūt: & vbi nati ſunt appollo & Her cules maior ille thebanus. Eadem eſt conia vocata a fonte quodam appollini & muſis conſecrato: q̄ in eadem boetia eſt. Peloponeſus vero eſt ſecūda ps elladis a pelope rege attice vocata eſt.

Iterum de eodem CA. XI

Theſſalia a Theſſalo rege dicta eſt: que ad meridianā plagam macedonie coniuncta eſt. Cuius a tergo Epirus eſt. Multa ſunt ī

theſſalia flumina & oppida: inter que precipue theſ ſalonica. Ibi eſt mons et parnaſus quodā appollini conſecratus. Theſſalia patria Achillis & origo Ia phitaz: fuit: de quib⁹ ſer⁹ q̄ hi primo equos trenis domuerūt vnde & centaury dicti ſunt. In Theſſalia primū ſolidi aurei facti ſunt: domādoz quoq; equo rum vſus primū reſtus eſt. Macedonie in exordio ab emathio rege emathie nomen erat: ſed macedo deucalionis maternus nepos poſtq̄ ibi accepit p̄ cipatum: mutauit vocabulū macedoniaq; a ſuo no mine dixit. Patria alexātri magni & regio aureis venis argentiq; opima lapidem quē piritem vocāt iſta gignit: Mons olimpus in ea eſt qui excellenti verticetantus attollitur: vt in cacumine eius nec nu bes nec vēti ſentiāt. Achaia ab acheo rege & vrbs & puincia appellata eſt: hec pene inſula eſt. Huius caput ē vrbs corinthus grecie dec⁹. Enni⁹ eſt acha ie fluuius. Archadia vero ſinus achaie eſt: vt plata ni folium inter Ionium & egeum mare ab euro ex poſita: quā archas iouis & Califte filius pelafgis in deditioem redactis ex ſuo nomine archadia nun cupauit. Ipa eſt & ſicionia a ſicione rege: a quo & regnum ſicioniorum eſt dictum. Habet autē archa dia fluuiū magnum eurotum: Abeſton quoq; lapi dem qui ſemel accēſus nunq; extinguit. Cadidiſſi me etiā vbi merule naſcunt.

De ceteris europe puinciis. CA. XII

Pannonia ab alpiſus apenninis dicta ē: q̄ bus ab ytaliam ſecernit: regio fortis & ſolo leta: duobus ſatis acerbis fluuiis daro Sa uoq; vallata eſt: Cōiūgitur autē cū norico & rhetia. Hyſtria byſter amnis vocauit qui eius terrā inſluit Ipſe eſt danubius. Habet autē byſtria a ſeptētrioe p̄ anonia. Actor. P̄ anonia europe eſt puincia q̄ ab bunis quondā; occupata ab eodē populo hungari vulgariē ē vocata: q̄ duplex ē ſm Oroſiū: ſuperior et inferior. Inferior q̄dem eſt in vltiori dacia iuxta meotides paludes cōſtituta: a qua huni venationis gratia primitus exeuntes p̄ longiſſima paludum et terraz ſpacia & ceruoz & beſtiarū veſtigia inſequē tes: tandem ſolū pannonie inuenerūt: qui reuerſi ad p̄pria collecta agmine in pannoniā redierūt: & ex pulſis incolis a primeua ſua origine nomen genti et patrie indiderūt. Iſidor⁹ vbi ſupra. Italia olim a gre cis populis occupata magna greca appellata ē. de inde a regis nomine ſaturnia mox & latium dicta: eo q̄ idem ſaturnus a ioue ſedibus ſuis pulſus ibi la tuerit: Poſtremo ab ytalo ſiculoz rege ibi regnāte ytaliam nūcupata eſt. Cuius ſitus longitudine ampli us q̄ latitudine a circio in eurū extenditur. A meri die tyreno mari. Ab aquilone adriatico clauditur. terra om̄ibus in rebus pulcerrima ſoli fertilitate pa buti vbertate gratiſſima. Hēt lacus venacū auernū atq; luernum: fluuios eridanum. tyberim & tepen tes fontibus baias. Gignit gemmas ſittitem: coral lum & ligurium. Boam quoq; ſerpentem. lincem: ſe raz: & diomedias aues. Italia autē & hyſpania idē

co hesperie dicte sunt. quod greci hespero stella nauigent in ytaliam & hispaniaz. Que hacratione discernunt: aut hesperiam solaz dicis & significas ytaliam aut addis vltimam & significas hispania q̄ in occidentis est sine. Actor. Inter omnes aut europe regiones occidentales ytaliam obtinet principatum. Inlulas em̄ habet nobiles & portus maris insignes puincias cunctis diuitiis locupletes. Ciuitates populosissimas. Est aut̄ contra septentrionē altissimis alpibus circūdata & montium iugis ex quibus oriuntur flumina: rhenus: danubius: rhodanus & secana. Isidorus. Tuscia pars ē ytalie. vmbria vero pars tuscie. Actor. Tuscia italie est puincia inter ligures & romanorum territoriu n̄ collocata que difficilibus montiu iugis & accessibus locos valde altis et artis fortissime est munita. a thuris frequentia dicta. Nam in illis ptibus in mortuoz exsequiis antiqui thura cremare & offerre religionis & deuotionis gratia solebant & suos mortuos affectu lacrimabili deplangebant. Thura etiā in aris deo potissime incendebant. quia vt dicit̄ in tuscia ars auruspiciū primitus est reperta. Hec & Emilia fuit primitus nominata: habens inclitas et nobiles ciuitates ab occidente cōtra liguriā habet pisanam & senas: lucā florentiam: Contra septentrionem urbem veterē. cōtra orientem aretium: contra meridiem turthonam perusium & assisium que valli Spoletani sunt contiguae & vicine. Habens ab oriente mare adriaticū. & marcbiam. A meridie tyberim ripam & romaz. ab occidente mediolanēsem: liguriā. A septētrione romaniolam & puinciam paduanā. Isidorus. Vmbria vero vt historienarrat ab eo q̄ tempore aquose cladis imbribus supfuerit. & ob hoc vmbria grece cognominata est. est em̄ in iugis appennini montis sita in pte ytalie iuxta meridiem. Etruria pars ē ytalie: dicta q̄ eius fines tendebant vsq; ad ripaz tyberis: quasi altero soroy: nam alteroys: significat altera. soroy finis vocat̄: Rome em̄ fines antea vna tātū tyberis ripa tenebat: hec & tuscia. Tuscia autez a frequentia sacrificii thuris dicta est aslotho yethice illic & aurispiciam dicunt reptā. Apulia est vbi brūdusium quā etholiolim secuti diomedem ducē condiderunt. Actor Apulia est regio marittima in ytaliam que pars est europe ab insula sicilie p̄ maris brachium sepata: terra siquidem est multum populosa auro & argento referta: frumēto: mero & oleo opulenta. ciuitatibus nobilissimis inclita: castris & oppidis pmunita frugibus & diuersi generis fructib; fertilis & secunda: finis est europe contra meridiem que solo mari a barbaria est diuisa: fontes dicit̄ habere calidos infirmis prebentes sanitatē & medicinam. Metropolis aut̄ illius regionis brundusiu; dicitur quam greci quondam edificauerunt. A brunda grece quasi caput cerui latine. Isidorus. Campania puincia ytalie: habet terras hyeme anni atq; estate vernantes: et sol ibi mitis: grata temperies: aer purus & blandus. Actor. Campania est ytalie puin-

cia inter romanū territorium & apuliam collocata. Cuius metropolis quondam fuit capua a Siluio rege albanoz exacta: a capacitace sic dicta eo q̄ eius terra omnē fructū vite capiat: vnde & caput ē campanie cuius adhuc due maxime sūt ciuitates. s. Roma & carthago. Ex hac etiā aliquando tota puincia ytalie campania fuit appellata: plures alias habz ciuitates famosas locupletes & populosas: sicut Neapolim & Pontcolim.

Adhuc de eodem. CA. XIII

GAllia dicta est a candore populi: galla em̄ grece lac dicit̄. Mōtes em̄ & rigor celi ab ea parte solis ardorem excludunt: quo fit: vt candor corporum non coleret. Cuius initiū belgica: finis germania est aquitania ē regio glebavberiacapulosa & ad vsū animantiū apta. Fluminibus quoq; & fontibus irrigua pfusa duob; magnifrenō & rhodano fluuiis. Belgis autē ciuitas est gallicia qua belgica puincia dicta est cisalpina: quia cōtra alpes transalpina: id est trans alpes contra septentrionem. Rheatinavero q̄ sit iuxta rhenum. Aquitania aut̄ ab obliquis annis liguris fluminis est appellata: qui ex plurima parte terminus eius est: eam q̄ pene i orbem cingit. Actor. Belgica dicit̄ gallicia puincia. Ab oriente vt Orosius dicit̄: habet germaniam siue flumen rheni. Ab euro habet alpes appenninas. A meridie puinciaz narbonensem in qua ciuitas arelatensis sita est. Ab occasu puinciaz lugdunensem: A circio oceanū britanicū A septētrione britanicā insulā siue angliā: Hec regio in frugib; & fructibus est secunda. Isidorus. Hispania prius ab hiberio amne hiberia nuncupata fuit: postea ab hispano als hispalo fluuio hispania cognominata est: Ipsa est & vera esperia ab espero stella occidentali dicta. Sita est aut̄ inter affricā & galliā: A septētrione pireneis montibus clausa: A reliq; ptibus vndiq; q̄ mari condusa: salubritate celi equalis: oim frugū generibus secunda: gemmas metallorumq; copiis ditissima. Interfluūt eā flumina magna Betis mineberis & bagus: aurū trabēs vt pastolus. Habet puincias s. tarraconēses: carthaginēses: lusitanā: gallicia: beticā & transfreta in regione affricę tingitanā. Due sunt aut̄ hispaie: Citerior q̄ in septētrionis plaga a pyrreico vsq; ad carthaginē porrigit̄: vltior q̄ in meridiem a celtiberis vsq; ad gaditanū fretum extenditur.

De affrica & regionibus illi;. CA. XIII

Affrica aut̄ nominatā qdā inde existimāt: quasi apricā qd sit apta celo vel soli: & sine horrore frigoris: Alii dicit̄ affricā appellari ab vno ex posteris abrahe de cethura qui vocatus est affer: de quo supra meminimus. Eadem & libia dicta est q̄ ide libis flat: hoc est affricus: alii aut̄ epafum Iouis filium qui memphim in egypto condidit ex cassiotha vxore: precessit filiam libiam que postea in affrica regnum possedit. Cuius ex nomine terra libia est nuncupata. Incipit autē a finibus egypti